1912 április 27-én
Berzey

XLIV évfolyam 95 szám. 1912 Szombat április 27

EGYHÁZKERÜLETI NAGYKÖNYVTÁR DEBRECEN

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben
Egész évre . . 12·— kor
Félévre . . . 6·— kor
Egy szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár vidékre:
Egész évre . . 18·— kor
Félévre . . . . 9·— kor
Egyes szám ára 6 fillér

Felelős szerkesztő: SIMONFFY VAL.
Lapkiadó: KONOVITZ ZSIGMOND.

Szerkesztőség és kiadóhivatal. Darabos-utcza 7. szám alatt.
: : Telefon 412. szám. : :

Lukács a választuton.

Debrecen, április 26.

A népgyülölők körében vegyes érzelmekkel fogadták a hirt, hogy a tárgyalások a választói reform mikéntje dolgában korántsem szakadtak meg a függetlenségi és 48-as párt és Lukács László miniszterelnök között. Hogy lesz-e sikere e tárgyalásoknak, ezt nem tudja senki, mégis nagy indignációval veszik tudomásul a demokrácia ellenfelei, hogy az uj miniszterelnök, miután Justh az ő propozicióit nem fogadta el a tárgyalások alapjául, — nem rántott mindjárt kardot ellenük.

Nem lehetetlen, hogy jól szimatol az oligarcha csoport, amikor emiatt jajveszékel. Mert az, hogy Lukács László kijelentette hogy kész uj alapon is folytatni a béketárgyalásokat, azt jelenti, hogy nem ragaszkodik ahoz a választójogi tervezethez, amelyet Tiszáék próbáltak reáoktrojálni. Lukács eddigi akciója ugy fest, mint aki az eddig való tárgyalásokon nem a saját egyéni meggyőződésének próbálta megnyerni az ellenzék vezéreit, hanem egy olyan kibontakozási tervezetnek, amelyet Tiszáék biztak rá, hogy ha lehet, vigye keresztül. De immár kiderült, hogy nem lehet. A Tiszáék szájaize szerint való békekötés nem kell az ellenzéknek, sem Justhéknak, sem Kossuthéknak és ha Lukács ezzel azonositaná magát, akkor a legközelebbi audiencián nem nem jelenthet mást őfelségének, mint azt, hogy küldetése nem járt sikerrel. Már pedig, ahogy Lukács Lászlót az ország ismeri, ő nem azért vállalta a miniszterelnök itisztséget, hogy néhány kurta napig sütkérezzen a hatalom verőfényében. Nem firtatjuk, hogy micsoda belső munkapárti okok késztették őt arra, hogy a Tisza-sugalmazta propozíciók tolmácsolójává szegődött, — amikor az ellenzékkel tárgyalt, de látjuk benne a hajlandóságot arra, hogy komolyan fontolóra vegye az ellenzék követeléseit, amelyek pedig semmiképpen sem egyeztethetők össze a Tisza-féle kibontakozási programmal.

Ez olyan tény, amely elég nyiltan beszél. S ezért hallatszott már fogaknak vad csikorgatása a népgyülölők berkeiből.

Szeretjük, ha a reakciós és konzervativ tábor mérges. Sőt az a meggyőződésünk, hogy minél mérgesebb, annál inkább közelednek egymáshoz a Lukács László és a Justh Gyula választójogi tervezetei. És ha látni fogjuk, hogy a fekete gárda kigyót-békát fog kiabálni Lukácsra, ezt a demokratikus választói reform bizonyitékaként fogjuk üdvözölni.

Ezek után nincs s nem lehet más hátra, mint hogy Lukács László haladjon tovább a megkezdett uton, függetlenitse magát teljesen Tiszáéktól és tegyen meg mindent a saját, benső meggyőződése szerint a békés kibontakozás érdekében.

Azt hisszük, hétfőn, amikor az uj miniszterelnök pártjának értekezletén be fog mutatkozni, lényegesen tisztázódni fog a helyzet. Lukács akkor el fogja mondani pártjának, tehát Tiszáéknak is, hogy mit akar s milyen szellemben kivánja törvényerőre emelni a választói reformot. Amit mond, nemcsak a munkapárt, de az ellenzék, az egész ország meg fogja jegyezni magának s ettől függ az ő minszterelnökiségének a sorsa. Ettől a hétfő estétől nagyon félnek a demokratikus választói reform ellenségei, ma márahogy lapjaikból látjuk, bosszusan keverik a kártyát s nem lehetetlen, hogy mire eljön a pártértekezlet estéje, félre fogjuk verni Lukács László ellen a harangokat.

Vak lárma az csak.

Lukácsnak kell legjobban tudnia, hogy ez a zaj nem jelent semmi komolyat. Abban a pillanatban amikor a demokratikus választói reform ellenfelének lába alól kicsuszik a hatalom gyékénye, menthetetlenül elvesztik erejüket, befolyásukat.

A grófok csak addig nagy politikusok, — amig akaratuknak a hatalom erejével érvényt tudnak szerezni. Mihelyt nem áll rendelkezésükre sem kormány, sem hatóság, csak annyi erejük van, mint amennyit képviselnek. És miután önmagukat képviselik, még a munkapártot sem képviselik. Sőt talán, ezt legkevésbé. Ennek a pártnak nyolcvan százaléka nem szokta meg azt, hogy a maga fejével gondolkozzék. Ezt a munkát, régi szabadelvü recipe szerint, mindig a miniszterelnök szokta elvégezni. Meg vagyunk győződve róla, hogy ha Lukács hétfőn a legvörösebb választói reform lobogóját bontja ki az értekezleten, a pártnak az a bizonyos nyolcvan százaléka gyanolyan lelkesedéssel tapsolna neki, mintha a Tiszáék agyából kipattant kuriális-plurális-censusos reform mellett törne lándzsát. Helyesen jegyzi meg egy Lukács ellen nekikészülő ujság, hogy a miniszterelnök pártja megkérdezése nélkül cselekszik.

Ez igaznak látszik.

Lukácsnak nincs szüksége arra, hogy előbb megkérdezze a pártot s csak azután cseleked-

---

A FÖLTÁMADT MUZSIKUS.

Irta: **Sas Ede.**

A nagy római költő egész hatorázottan megmondta, hogy fegyvercsörgés közepette hallgatnak a muzsák. Ugy látszik: Caesár énekese nem vett tudomást arról, hogy valamikor egy Tyrtaeusz nevü dalnok is létezett, akinek lantja éppen a leghevesebb harci zaj közepette harsant fel. Valamint nem látta előre, hogy majdan az Európába özönlő schithák nemzetségében támad egy Petőfi nevü dalnok, aki szintén nem a béke szelid csendjében zengi legszebb dalait. Amha a derék Vergilius e talmi-rany mondását meg is cáfolták a fegyvercsörgés poétái: van bizonyára egy hang, melynek hallatára elnémulnak a muzsák. Egy hang, amely ellől menekül Helikon leánya, mint a sátán a tömjénfüsttől, a mint a rézbőrüek az első puskalövéstől. Ez a hang pedig a gyermeksirás. Amint ezt történetünk hőse: Cajetanó Amigó ur keservesen tapasztalta...

I.

Amigó Kajetán **ur** ama nemzetségből szülletett, melynek fiai és leányai arcára már bölcsőikben csattanós czviki-puszit nyom a dalköltészet géniusza. Sorsa azonban a hullámos, kék Itáliából, ahol époszokat zengenek a kövek és szerelmes dalokat susognak a mirtusz-erdők: a barbárok hideg földjére számüzte őt, abba a fővárosba, ahol az életért való versengés tolongó zaja elnyomja az Isteni muzsikát. E nagy városban is van akkora nyomoruság, mint például a pusztuló Velencébe, de ott a kopott lebernyegü koldusok ajkán csapongó dal fakad: mig itt legfeljebb durva káromkodásban tör ki a szegénység. A zene itt csak a duhajságnak kell, vagy pedig a hencegő fényüzésnek, de nem élitő eleme a léleknek, mint Amigó ur szomoru elmélkedései közben felfedezte. Vagy a vendégek szilaj kompánija huzatja a cigánynyal, vagy pedig pedig a drága berendezésü szalonokban darálják le a kótákat azok, akik hencegni akarnak azzal, hogy ők értenek a zenéhez. Mint minden müévsz, ugy Amigó Kajetán is sötét gyülölettel nézte a cigányt; a szalonok mükedvelőiről pedig meg volt győződve, hogy azok megannyi hóhérai a muzsikának. Hej, de mindazonáltal ő is azon igyekezett, hogy a muzsát minél többen feszitssék kinpadra. Neki is voltak tanitványai a gazdag, keleti szőnyeges szalonokban, holott gyapotot tömött volna füélbe Beethoven és Schubert, ha a saját dalaikat hallják tölcsendülni a selyemruhás kisassszonyok ujjacskái alatt. Mert Cajetanó Amigó zeneleckékből éldegélt s a hitvány leckepénz kedvéért még arra is képes volt, hogy Liszt Ferencznek jelentse ki a dus Lipótvárosi bankár botfülü urhát. Bocsásssatok meg neki ezért ő Rosssini és Mozart szellleme! Hiszen ép elmével csak nem mondhatta a bankárnénak:

— Nagysságos assszony, én mondom magának, hogy kár minden pénzért, amit nekem a szongora-tanitásért fizet, mert Renée kisasszonynak annyi tehetssége sincs a zenéhez, mint a tyuknak az algebrához...

II.

Egy ilyen lipótávrosi háznál történt, hogy hősünk megissmerkedett egy ifju hölggyel, a ki szintén egy nagy nemzet ideszakadt sarjadéka volt. Egyforma mártirok vallának mindaketten. Ő a zenetanitás, az meg a nyelvtanitás szárnyas rabszolgája. S a zongoramester csakhamar egy találta, hogy Musset nyelvének igéi sokkal dallamosabban csendülnek meg a szőke és fitos lyoni leányzó ajkain, mint a legédesebb olasz dalköltő dallama, a Rialtó szerenádos éjszakán. Sajnos, hogy a talján és a gall ve. e rokonszenvét csakhamar felfedezte a ház zsarnok urnője, aki egy migrénes percében irgalmatlunul felmondott a szegény mademoiselleinek, okoskodva eképpen:

— A zongoramester, mióta a kisasszonyra sze metvetett, több hibát ej a zongorán ,mint a tanitványai, Renée é sRikárd. Franciául már tudnak a gyermekeim, de zongorázni még nem nem, tehát elcsapom a mademoiselleet...

Ez aztán elkeseritett Amigó urat, hogy őt elakarják szakitnai ideáljától, akinek rózsás arca öröké előtte lebegett, amikor egyik leckéről a másikra futott a nagyváros utcáin. Nem és ezerszer nem: ellenkezőleg, még szorosabban fogja őt magához füzni. Föl is kereste nyomban a kisasszonyt, kit már árvaságban talált kvártélyán, hol éppen apróhirdetést fogalmazott az ujságnak: hogy egy született francia kisasszony uri házhoz neevlőnőnek ajánlkozik. S egy fél óra mullva mint vőlegény és menyassszony

Elő viragból legizlésesebben kötött **báli** és **estélyi csokrok, szinpadi virágajándékok** és **koszoruk** a legszebb kivitelben készülnek
Ikolya virágcsarnokban Szent-Anna-utca 5. Tulajdonos: Hudák Béláné

jék. Amig ő ül a miniszterelnöki széken, cselekedhetik ő akármit pártja utólagos jóváhagyásu — reményében — mert ezt ugyis meg fogja kapnai.

A munkapárt egy mindenre kész és alkalmas mtéaria a hatalom birtokosának, a miniszterelnöknek kezében. S ezért nem e párttól függ a Lukács miniszterelnökségének élete és halála, hanem azoktól a pártoktól, amelyekkel ő nem rendelkezik, amelyekkel békét kell kötnie, ha boldogulni akar.

Drágább lesz az utazás.

Kritika az uj vasuti tarifáról.

Julius 1-én véget ér a zónarendszer. — Uj vasuti díjszabás lép életbe, amelyet vasut nyelven miriametrikus rendszernek, vagy kilométer rendszernek neveznek. A forgalmi politikának egy uj mérföldjelző állomása ez, melynek hatása kiszámithatatlan olyannyira, hogy a legmérvadóbb tényezők sem tudnak ebben a dologban a jövőbe látni.

Éppen ezért már a tervezők is, azok, akik a régir endszert megszüntetik és az ujat életbeléptetik, csak átmeneti tarifát alkottak. Fentartották és meg is állapitották, hogy a tapasztalat szerint fogják módositani az uj tarifát, a szerint, amint az elkerülhetetlenül szükséges lesz.

Kétségtelen, hogy a vasuti forgalom maga szerint fog módosulni, amennyi előnyt, vagy hátrányt nyujt majd az uj tarifa az utazó közönségnek.

Tartunk tőle, hogy abban az arányban, a melyben az államvasutak előnyöket várnak az uj tarifától, fog hátrány háramlani az utazóközönségre. Mert az eddig közölt díjszabásból máris megállapithatjuk, hogy a régi rendszerhez viszonyitva a régi, zónarendszerhez az utazási díj körülbelül 11—12 százalékkal drágább lesz julius 1-től kezdve.

Ez a drágulás azonban egész általánosságra vonatkozik. Részletesen másképpen alakul a dolog.

A harmadik osztályon való utazás dija alig emelkedett valamivel. Ellenben a második és első osztályon való utazás körülbelül negyvenötven százalékkal is drágább. Az emelkedés tehát nem arányos és nincs meg benne az a progresszivitás sem, amely benne volt a zónarendszerben.

A régi rendszer progresszivitása abban állt, hogy minél nagyobb utazást tett valaki, annál olcsóbban utazhatott arányl.g.

Ebben a rendszerben minél messzebb utazik valaki, annál drágább.

Mindenesetre a vagyonosabb osztályt sulyosabban érinti az uj díjszabás. A tervezők pénzügyi politikája itt jut kifejezésre és ezért számitották ki, hogy a vasutak jövedelme emelkedni fog: hisz másképpen nem képzelhető, hogy uj rendszert inaugurálták volna.

Eddig is ugy volt, hogy a vasutaknak a személyszállitásban a harmadik osztályu kocsikból volt a legnagyobb jövedelmük.

Az egész vasuti forgalomnak nem kevesebb mint nyolcvanhárom százalékát a harmadik osztály teszi.

Minthogy a harmadik osztályon való utazás dijtételei lényegesen nem változtak, a forgalom előreláthatóan szintén nem fog lényegesen csökkenni.

Bizonyos, hogy minden régi rendszernek uj rendszerbe való hirtelen átmete kiszámithatatlan s ugyszólván a sötétbe való ugrást jelenti.

Hogy a kereskedelmet általánosságban menynyire fogják befolyásolni az uj díjszabás, az a jövendő titka.

Az uj kormány Bécsben.

Kibontakozás a választójog alapján?

Lukács László miniszterelnök valamint a kormány tagjai ma délután Bécsbe utaznak s holnap délelőtt lefeszik ő felsége előtt az esküt. A miniszterek még szombaton délután visszatérnek Budapestre.

Bécsi utja alkalmából Lukács László miniszterelnök külön kihallgatáson jelenik meg ő felsége előtt s jelentést tesz neki a helyzetről s eddigi tárgyalásairól.

Ugyancsak Bécsben lesz holnap s kihallgatáson jelenik meg a király előtt gróf Khuen-Héderváry volt miniszterelnök, akinek ez lesz a bucsuaudienciája.

A kormány ilyetén elfoglaltságáról folyik, hogy a kormány és a pártok viszonyában egyelőre semmi változás se várható. Minden információnk ugy szól, hogy uj tárgyalások a kibontakozás megteremtésére csak a delegációk után fognak megindulni.

A kormány tudvalevőleg hétfőn mutatkozik be a képviselőházban. Az ellenzéki pártok vasárnap este értekezletet tartanak, hogy állást foglaljanak az uj kormánnyal szemben.

A budapesti szociáldemokraták a függetlenségi párttal és a választójogi szövetséggel együtt vasárnap délután népgyülést rendeznek, a vas- és fémmunkásokat thonának udvarán. Ezen a gyülésen megjelenik és beszédet mond Justh Gyula is, aki a függetlenségi pártnak az uj kormánnyal szemben elfoglalt álláspontjáról is nyilatkozni fog.

Lukács László miniszterelnök és a Justh-párt közt a választójogi tárgyalás Justh Gyuláék tegnapi kommünikéje következtében ismét holtpontra jutott.

A Justh-pártban általános az a felfogás, hogy uj tárgyalás csak akkor lehetséges, ha azt ismét a miniszterelnök fogja kezdeményezni, még pedig a párt ismeretes tervezete alapján. Mivel ezt a tervezetet Justh Gyula tüzetesen kifejtette Lukács László miniszterelnök és a szintén jelenvolt Némethy Károly államtitkár előtt, a párt nem látja szükségesnek, hogy azt irásba foglaltan is benyujtsa a miniszterelnöknek.

A református konvent.

Baltazár Dezső bizottsági elnök. — Erdos József teológiai tanár uj munkája.

A magyarországi református egyház egyetemes konventje tegnap délelőtt folytatta tanácskozásait. Jelen voltak: Degenfeld József gróf főgondnok, világi elnök, Antal Gábor dr püspök, egyházi elnök, Baksay Sándor dr, Kenessey Béla dr, Baltazár Dezső dr, Fejes István püspökök, Darányi Ignác dr, Tisza István gróf, Dókus Ernő és Zeyk Dániel egyházkerületi főgondnok, Antal Géza dr országgyülési képviselő, György Endre, Baksa Lajos dr, Boér Elek dr, Kovács S. Edre dr és még számosan.

---

mentek sétálni a városligetbe. Pedig a zongoramesternek akkor is leckeórája lett volna.

— Nem bánom, ha fölmondanak is — mondta a zenetanár, amikor ideálját karjára fűzve végig mentek a kitavaszodott, ibolyaillatos Andrásssy-uton. A bankárnénál pedig nem adok több leckét. Nem tudnék többé a szemébe nézni annak a szivtelen asszonynak...

S ebből is látszik, hogy mily végtelenül szerette menyasszonyát a maestro, hogy kész volt érette mindjárt két leckeóráját is feláldozni...

III.

A költészet melllett azonban, ami szivelket csordultig eltöltötte, az élet durva prózájára is gondoltak. Ellvégezték a világ legérdekesebb számvetését: a mikor a menyasssszony és vőlegény kiszámitják, hogy fognak ők szükösske jövedelmekből gyönyörüen megélni. Még félre is tesznek a nehéz napokra, hisszen mindketten keresnek, a férfi zeneórákat az asszony francia leckéket fog adni. Oh milyen rózsasszinűen mosolyognak ilyenkor az ember felé a számok! S ha avlahol hiány mutatkozik: az egyenleget pótolják csókkal, millió csókaal. De mikor aztán a gazda, az élet jő, az egészen felforgatja ezt az optimista számitást. Két költségvetés között nem lehet nagyobb eltérés, mint a mátkapár és an házaspár budgetje között...

Az Amigóék számitásait halomra döntötte az a körülmény, hogy csakhamar megérkezett a harmadik emeleti kis fészekbe az a siró-rivó portéka, aki a maga szczét sokkal jobban ki tudta vágni, akár a legtellivérebb milanoi tenorista. S a tenorisstát gyorsan követte egy pompá sszoprán-énekesnő, majd egy mezzo-sszoprán miglen a kvartettet egy olyan dalnok egészitette ki, akinek egészen bariton hangja volt. A basszszus volt hozzá a boldog apa dörmögése, oylankor, amikor a leckeadásban kimerülve, nem tudott a bei cantótól aludni...

A francia nyelvmesternő nem távozhatott hazulról egy tapodtat sem, — volt, akit odahaza tanitson Hugó Viktor nyelvére, az asszony betegeskedett is, a kenyérkereset gondja tehát egyedül a maestro vállara hárult, aki lihegve szaladgált utcáról-utcára, lépcsőn le, lépcsőn fel, hogy az óráról le ne késsen. Erőt azonban nemcsak a kötelessségtudós adott neki, hanem a remény is, mely a legbüvösebb fuvolahangján csengett a lelkébe:

— Milyen másképen lesz minden, ha az operáamt befejezem! Egyszerre szárnyára kap a hir s egyszerre özönleni fog a lábaimhoz a kincs!...

Mert amikor a lépcsőfutkossásból hazatért, amikor a kávéból álló vacsora után a csaádjo nyugalomra tért: olyankor rendesen rövid zongorája elé ült a mester. A rengeteg bérkaszárnya siket, zavaros lármája elhallgatott, csak egy-egy későn érkező után csapta be a házmester menydörgő szajjal a kaput. S ez éjtől lopott percekben aranyszegélyü felhő ereszkedett le a részletfizetésre vásárolt zongora felé. A cipkéss felhőgomolyból édes angyalkák tüntek elő, akik kottát tartottak és hegedültek és hárfáztak és csodás melódia édességével töltötték el az egész kis lakást, melynek házbérével állandóan hátralékban volt a mester. S az angyal-éneket furcsa, misztikus sszarkalábakkal rögztiette meg a vonalzott papiroson a költő, aki ihletel dolgozott operáján, amely neki dicsősséget s vagyont fog szerezni. S mintha a halhatatlanság glóriája már ott ragyogott volna a feje körül, — a mikor egyszerre felsirt álmából a betegeskedő kis fia. S egyszerre szétfoszlott az aranyos felhő, tovasuhantak a zengő angyalok s az apa nyöszörgő fiacskája fölé hajolt.

— Forró a feje, láza van, — mondotta az anya.

— Futok az orvosért! — mondotta az apa.

És futott az orvosért és otthagyta a zongorát, minden halhatatlanságot igérő angyalaival.

IV.

S aztán még sokszor-ssoksszor próbálta ő, hogy napi robotjától, az éjjeli álmától egy pár órácskát elllopjon — a halhatatlansság számára. Ő, de sajnossan kelllett tapasztalnod, szegény Amigo barátom, hogy a kenyérkereső gond olyan a müvész, a költő életében, mint a háboruban a leggonoszabb ellenség, mely egy percig sem hagyja nyugton a várvédő őrséget. Nem lehet védekezni, nem lehet elzárkózni ostroma elől — s ha a maestro lelkében bübájosan csendült meg a második felvonás nagy szerelmi kettőse: egyszerre csak az opera e pompás jelenetébe tolakodott e kérdés: Miből fizetjük ki a kislkajetán tandiját, miből vesszünk Annuskának uj cipőt?

És szaladt Amigo ur a zongoralecckéjére, hogy a tandijat é sa cipőcsske árát kikeresse — s minden szaladgálása közben s egész életében elkisérte a vágy, a remény, hogy minden másként lesz, ha operája elkésszül. Vigasztaló bolldogsága és kinos gyötrelme volt neki az az opera, amelyet alig tudott néhány kottával tovább vinni, amig végre... amig égre egy pompásan befütött szalonból, ahol ismét egy bankár kisasszony makacs ujjait szoktatta a skálázásra, hideg deczemberi estébe került a zongoratanár. Influenzát kapott — s a csunya betegség megfosztotta az operairodalmat attól, hogy egy ujabb remekmüvel gazdagodjék.

V.

— Ki az a bu südvözült amott, a menyország sarkában? Miért néz oly sóvárogva a földre? — kérde az egy jóságos ura az ügyeletes arkangyaltól.

— Valami zenebolond. Egyre azon kesereg, hogy világi életében nem fejezhette be az operáját.

Az előző napi ülés jegyzőkönyvének hitelesitése után Antal Gábor dr egyházi elnök jelentette, hogy Baksay Sándor dr püspök előrehaladott korára és gyengélkedésére való tekintettel a közigazgatási, a liturgiai és a parochiális könyvtári bizottságban viselt elnöki tisztségeiről lemond. A konvent a lemondást sajnálattal tudomásul vette és a parochiális könyvtári bizottságba Kenessey Béla dr-t, a liturgiai bizottságba Baltazár Dezső dr-t választotta meg elnöknek. A közigazgatási bizottság a saját kebeléből választja elnökét.

Baksa Lajos dr adott elő azután több jelentést. A lelkészözvegyek évjáradékának felemelésére rendelkezésre álló körülbelül 79.000 korona felosztása iránt a konvent még a mostani ülésein intézkedik.

Tisza István gróf, az adóalap végrehajtó bizottságának elnöke behatóan ismertetve a helyzetet, előadta, hogy az adóalap jelenlegi 2170000 koronás szükségletével szemben csak mintegy két millió százezer korona áll rendelkezésre és a felmerülendő ujabb segélyekre itt is tetemes összegre lehet szükség. Nagyon vigyázni kell tehát a végrehajtási novella hatásaként jelentkező egyházi adócsökkenés pótlásával és csak ott kellene ezt alkalmazni, ahol a behajtás teljes szigorral megkisértetett, de eredményre nem vezetett és ahol az ennek folytán előálló adócsökkenés állandó természetü. A konvent ily értelemben határozott és ugyancsak Tisza István gróf felvilágositására kimondotta azt is, hogy a tandijkárpótlás ügyében tárgyalásokat folytat a kormánynyal abban az irányban, hogy ezt a kérdést nagyobb átalány összeg utalványozásával oldja meg. — Ha ez nem vezetne eredményre, csak a négy millió koronás államsegély felemelésével lehet a kérdést megoldani.

A parochiális könyvtári bizottság jelentését Antal Géza dr előadó ismertette. Az Egyházi Könyvtár cimü vállalatban a mult évben Erdős József dr Ujszövetségi bevezetése jelent meg, az idén pedig Pruzsinszky Pál dr Kálvin életének második kötete és Kálvin kisebb müveinek magyar forditása fog megjelenni. A Belmissziói kézi könyvtárra meghirdetett pályázat eredményes volt Hét munka pályázott a jutalomra, amelyek közül a bizottság négyet tartott jutalmazandónak. Az első dijat Ravasz László dr kolozsvári teológiai tanár, a másodikat pedig Forgách Gyula péceli lelkész nyerte el. A bizottság mind a két munkát kiadja.

A liturgiaügyi belmissziói bizottság jelentését tudomásul vették és a tavalyi keretekben az öt egyházkerületnek 53.000 korona misszió segélyt szavaztak meg.

Benedek Zsolt dr az egyetem konvent elnökségének jelentését mutatta be az amerikai magyar református egyházmegye állapotáról, a melyet a konvent tudomásul vett és ezzel kapcsolatban az amerikai magyar református iskolák szabályzatát is megerősitette. Ugyancsak Benedek Zsolt dr terjesztette elő a romániai egyházmegye állapotáról szóló 1911. évi jelentését is. A konvent a genfi reformációi emlékszoborra 50.000 frankot szavazott meg.

Végül Baltazár Dezső dr püspök az énekügyi bizottság előadója, tett jelentéseket és előterjesztéseket.

Lukács nyilatkozata a választójogról.

Lukács László miniszterelnök a választójogreformjáról a következő nagyérdekü kijelentéseket tette:

— Én teljesen liberális, demokratikus és radikális programmal jöttem. Minden törekvésem az, hogy a parlament munkaképességét biztositssam. Ezt természetesen elsőrben a választójogi reformmal kivánom elérni. Hogy a választójogi reform milyen lesz, erre csak annyit mondhatok, hogy teljesen liberális és demokratikus lesz, melynek elveit mindenki helyeselni fogja, aki szivén viseli az ország érdekeit. Természetesen, máról holnapra nem lehet átalakitani az országot, épp ezért a ávlasztójog olyan lesz, a fokozatosan fogja behozni a teljesen demokratikus és radikális szavazati jogot.

— Elveket szeretnék benne biztositva látni, hogy a parlamentbe bejussanak azok a rétegek is, amelyek eddig onnét ki voltak rekesztve. Sőt azért szeretném a fokozatosságot megállapitani, hogy ha idővel kiderül, hogy ez a reform nem alkalmas, tudjunk egy olyat csinálni, amely megfellelő, amely az ország érdekében áll. Mindenkinek a támogatására számitok, mindenkinek a javaslatát szivesen látom. Csak az elveket szeretném garantálva látni, aki tud jobb megoldást, álljon elő vele s én azt a legnagyobb készséggel honorálom.

— Vigyáznik elll arra, hogy nagy megrázkódtatást ne idézzen elő s számolni kell azzal a ténynyel is, hogy egy évszázadra előre csináljuk e korszakos reformot. Ha sikerül a választójog dolgában az összes tényezőkkel megegyezni, amit kivánatosnak tartok s remélek is, ugy a parlament munkaképesssége biztossitva lesz.

— Ha akármilyen ok miatt nem sikerül a megegyezés, ugy rendelkezéssemre állanak mindazok az eszközök, amelyek a parlament munkaképességének a helyreállitására alkalmasak. Ebben a tekintetben az összes tényezők támogatása rendelkezésemre ált.

SZINHAZ.

Ma este A) bérletben:
PILLANGÓ KISASSZONY.

HETI MUSOR:

Szombat: Pillangó kisasszony, opera. Uj betanulással. A) bérlet.

Vasárnap délután: Tatárjárás, operett. Mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este: Nemzetes asszony, vigjáték. Ujdonság. Kis bérlet.

Pillangó kisasszony. Ma este Puccini világhirü operája, a Pillangó kisasszony kerül szinre. Az örökbecsü szép operában Zilahyné S. Vilma, Csanádi Irma, Tordai Erzsi, Falussi, Solti, Székely és Kemény játszanak nagyobb szerepeket.

Nemzetes asszony. Eredeti bemutatója lesz holnap a debreczeni szinháznak. Géczy István pályanyertes darabjának, a Nemzetes asszonynak lesz a premier előadása. Zilahy igazgató rendezése mellett nagy gonddal készült a társulat a kiváló ujdonságra. A Gyimesi vadvirág szerzőjének e legujabb müve igaz sikerre tarthat számot. Megkapó szép poétikuss meséje, és igaz magyar nyelvezete kiváló értéket ad a darabnak. A szerző jelen lesz a debreczeni eredeti bemutatón. A nagyváradi és kolozssvári szinházak a jövő hét folyamán szinte müssorukra vettek Géczy legujabb müvét.

Tatárjárás. Vasárnap délután mérsékelt helyárakkal 3 órai kezdettel a Tatárjárás operett kerül szinre. A kiváló, szép és mullatsságos operett előadására a jegyeket a szinházi pénztár előre árusitja.

— Mit törődik most holmi világi operákkal, amikor a szférák zenéjét hallgathatja.

— Azt mondja, hogy az ő operája szebb lett volna, mint a szférák zenéje.

— S miért nem fejezhette be azt a remekművet?

— Szegény ördög volt. Nagy családdal áldottad meg Uram s minden pillanatját elfoglalta a kenyérkereső robot.

Az Ur elgondolkozott.

— Legyen neki az ő kedve szerint. Leküldöm még egyszer arra a sárgolyóra, a mely az egész mindenségben legtöbb gondot okoz nekem. Éljen akkor egyedüll a becsvágyának. A sikernek, a dicsőségnek, majd meglátjuk, hogy elégedetten kerül-e vissza?

Azzal elfordult az Ur, hogy az ujonnan érkezett üdvözülteket fogadja. Királyokat és koldusokat, minisztereket és diurnisstákat. A jó Isten a diurnisstákon és koldussokon kezdte a fogadást. A nagy urak nem győzték fejcsóválásssal: hát itt más a rend, mint az ő elősszobáikban?....

VI.

A zeneköltő pedig ujra a világra született. Édes papája ez alkalommal az operaházi zenekar tagja volt. Édes anyámája egy hajdani ballerina. A kis család előkelő barátja egy gyomorrákos mágnás, a koreografia rajongója, a mama egykori tisztelője, hony soit qui mall pense — aki felfedezte a gyermekben az isteni szikrát és segitett azt lángra lobbantani. A fiucska zenetanárokat kapott, akiket ugy meggyötört, mint első életében őt a tantványiai. A hangversenytermekben mint csodagyermeket becézték. Egy külföldi előkeő szinház az operáját feltünő sikerrel adta elő (mert idehaza a mágnás minden befolyásával ssem tudta kivinni, hogy a hazai szerző müvével kisérletet legyenek.) Mikor már külföldről szárnyra kapta a hir, hazája is figyelmessé lett rá. Diadalmenetben hozták haza. Fénye sálással kinálták azt kegyeskedett is elfogadni, de csakh mar otthagyta, természetesen megszegve a sszerződéssét. De hát az amerikai impressszário sszivesen fizette meg a rengeteg bánatpénzt. Bámulták mint egy bálványt, elhalmozták koszoruval, mint egy győzte shadvezért s öntötték lábaihoz a kincset, mint az ő-kor vadnépei asszgr királyoknak. Királyok érdemzáport hullattak reá, sőt a párisi Figaro fölötte érdekes cikkben célzott rá, hogy egy főhercegkisassszony azért utassitott el a szomszéd királyfi kezét, mert a tüzes szemü művész akkoriban udvarukban hangversenyezett.

Az impressszário bosstont járt örömében, mikor a Figaró e megfizethetetlen indiskretióját olvasta. A mévüssz azonban egyszerüen vállat vont. Mert ő immáron nem igen törődött sem a koszorukkal, sem az érdemrendekkel, sőt a pikán spletykákkal sem, melyek nevét kilenc águ koroná skisassszonyokkal ozták összeköttetébe. Neki is gyomorrákja kezdett lenni, mint a pártfogójának. Nagyon sok lakomát rendeztek tisszteletére.

A művész immáron orvosai tanácssára a Kvarnero napfénesy ölének örök békessségében keresett üdülést. Elleinte jól is érezte magát az olajbokrok közt, amig sikerült inkognitóját megolajbokrok közt, amig sikerült inkognitóját megőriznie. De azután, amikor a bámészkodók hálóriznie. De azután, amikor a bámészkodók hálóriznie. De azután, amikor a bámészkodók háló

Közjegyzőt a Csapó-utcára!

Mozgalom az ügyvédek közt.

Jogász körökben élénk mozgalmat támasztott az a helytelen állapot, amely a debreczeni közjegyzői irodák elhelyezése folytán jött létre.

Az előzmény az, hogy Galánffy Jánó közjegyző, aki eddig a Hatvan-utcán tartotta fenn az irodáját, beköltözött a Piac-utca és Szent-Anna-utcán levő házba — ideiglenesen. Most azonban hat évre kötött a ház tulajdonosával ujabb bérleti szerződéssi.

Ugyancsak a Szent-Anna-utcán, a saját házában van már 35 éve Lestyán Adorján udvari tanácsosnak is a közjegyzői irodája.

Ezáltal az a helyzet állott elő, hogy a Hatvan-, Péterfia- és Csapó-utcai közönségnek, ügyvédeknek is be kell jönni a Piac-utcára, ha közjegyzőnél van dolguk, másrésszt pedig a Galánffy-iroda jogosulatlan konkurrenciát csinál a Lestyán-irodának. A felek ugyanis kényelmi szempontból inkább a közelebbi irodába mennek, mint a négy házzal távolabb levő Lestyán közjegyzőhöz.

Amennyiben helytellen, hogy a közjegyzői irodák egymá smeliett legyenek saját egyéni érdekeikből is, annyira kárhoztatandó ez a közszempontjából iss, mert igy a város távolabbi részeinek nincs közjegyzőjük.

Értesülésünk szerint a debreczeni ügyvédi kamara felterjesztést fog intézni az igazságügyminiszterhez, hogy vagy utassitsa Galánffy Jánost irodájának a Hatvan-utcára leendő áthelyezésére, vagy pedig engedélyezzen egy harmadik közjegyzőséget a Csapó-utcára. Azzal érvel a felterjesztés, hogy Budapesten is kerületek szerint vannak elhelyezve a közjegyzői irodák.

Debreczenben azonban untig elég két közjegyzői iroda is. Remélhető tehát, hogy Galánffy János inkább visszamegy a Hatvan-utcára.

„Mártir, mártir az akarok lenni.."

A debreceni kir. itélőtábla helyben hagyta Lukácsiu elitéltetését.

A szélmalomszerü pópa elérte célját. Most már ő is «mártir», ő is ülni fog, amiért oly lelkes, dühödt hive volt a vörös-sárga-kék kokárdának, amig végre sikerült nek ugy belébotlani a büntetőtörvény paragrafusába, hogy három napig a fölnőttek részére épitett állami óvodába, a fogházba kerül.

Nagy dicsőség, óriási, megmérhetelen diadal. Tessék gyorsan bengáli tüzet gyujtani, raketákat eregetni, hadd csődüljenek össze a nagy csodára a havasok alján gubbasztó frátyék s orditsák teli torokkal, hogy szetreászka domnul Lukácsiu.

Három nap! — Nagy idő! — Éppen elég arra, hogy Lukács pópa mártir legyen, hogy nyugodtan kipécézzen magának egy kerületet, a hol a legközelebbi választáson magyarfaló érdemeinek elismeréséül — megbuktassák szerető hivei, amintihogy a krassói kerületben is csinosan elhasalt, pedig elszánt n szórta a piszkot a magyarság ellen.

Ennek a krassói választásnak utolsó aktája záródott le ma a a debreceni királyi itábla ítéletének kihirdetésével.

Lukácsnak a legutóbbi képviselőválasztáson az a bogara támadt, hogy képviselő lesz. Föl is lépett a krassói kerületben.

Pálinkával öntözött kortesutján eljutott Barla faluba, ahol az ottani pap lakásának udvarán elordította programmbeszédét, amelynek gyöngye a következő rész volt:

«Ugy hallom, eladtátok magatokat a kormánynak 10 koronáért. Judások! Aki már felvette a pénzt, adaj vissza és szavazzatok rám. Aki rám nem szavaz, ne hagyjátok bemenni a templomba, üssétek le az utcán, köpjétek szemközt és még egy utón se járjatok vele, még azt se türjétek, hogy veletek egy barázdát szántson».

Ez a denaturált szellemesség természetesen óriási lelkesedést váltott ki a farkasbörsüveges frátyékból és erősen megéljenezték a domnul pópát. A vége a dolognak az lett, hogy Lukács Demoszthenesz nem kapott mandátumot, ellenben kapott egy pört, mert az ügyészség vádat emelt ellene.

Mikor az ügy a törvényszék elé került, a nagyhangu demogóg, az elhibázott önjelölt mindenáron le akarta magáról kefélni a vádat, de nem sikerült, mert a szatmári törvényszék 3 napi államfogházra és nyolcvan korona pénzbüntetésre itélte.

Ez az itélet szörnyen fájt neki és apellált. A felebbezésnek azonban semmi foganatja nem volt, mert a debreceni királyi tábla helybenhagyta a törvényszék itéletét.

Igy hát Lukács 3 napig élvezni fogja a fogházi vendégszeretetet. Ezalatt a három nap alatt pedig nőni fog nagyot —«Mártir» lesz. A nemzetfelforgató csorda mártirja, Büszke lesz rá — hogy magyargyülöletével fogságot szerzett s majd mindenütt azzal fog dicsekedni, hogy oláh volt-áért elitélték.

Ez lesz az összes érdeme s ha legközelebb választásra kerül a sor, ezt fogja kamatoztatni, a szegény, félrevezetett oláh nép között.

A lippai Jáger Mari.

Méregkeverő javasasszony.

Tömegmérgezések Lippán.

Lippáról nagyszabásu bünügy hirét jelentik. Petrisán Jánosné lippai román parasztasszony több lippai férfit és nőt elmérgezett. Az esetek nagyon hasonlitanak azokhoz, amelyek annak idején Jáger Mari a hódmezővásárhelyi mérekkeverőnő nevével kapcsolatban kerültek nyilvánosságra.

Petrisán Jánosnéról is kiderült, hogy rendesen olyan fiatal menyecskéket környékezett meg, akikről tudta, azt, hogy nem szeretik férjüket és szeretőket tartanak. Ezeket az asszonyokat rábeszélte arra, hogy az általa adott méreggel öljék meg férjüket, hogy azután ujra férjhez mehessenek szeretőikhez. — Maga Petrisán Jánosné is nem kevesebb, mint négyszer ment férjhez.

A borzalmas büntény szálai Ópécskára vezetnek vissza. Ott három héttel ezelőtt meghalt egy fiatal nős román férfi, Keveresán Miklós. A csendőrséghez egy névtelen levél érkezett, a melyben a névtelen levélíró megirja, hogy Keveresán Miklós mérgezés következtében halt meg. A névtelen levél alapján az aradi törvényszék vizsgálóbirája ekszhumáltatta a holttestet és a boncoló orvosok a belső testrészek egyrészét felküldték Felletár Emil országos vegyészhez, vegyvizsgálat végett. A napokban jött le Felletár véleménye, amely szerint az ekszhumált egyén halálát arzénikummérgezés okozta. Ezen az alapon indult meg azután a nyomozás.

A pécskai mérgezés dolgában a csendőrök elővették Keveresán Miklós fiatal feleségét, aki tagadta azt, mintha ő tudná, hogy férje halálát mi okozta. Később azonban bevallotta, hogy ő mérgezte meg. A mérget egy lippai asszonytól kapta, akinek a nevét azonban nem tudja. A csendőrök az asszonyt bekisérték az aradi kir. ügyészség fogházába, ahol most vizsgálati fogságban ül.

A csendőröknek sikerült kinyomozni, hogy ennél a mérgezésnél is Petrisán Jánosné lippai asszony müködött közre. A csendőrök azonnal széleskörü nyomozást inditottak. Annak a kideritésére szorulkoztak, hogy kipuhatolják, hogy az utóbbi időben a nős férfiak közül kik haltak el Lippán.

A csendőrök a halotti anyakönyvek átvizsgálása után megállapitották, hogy három lippai menyecskének a férje halt meg az utóbbi időben. Ezek az asszonyok a következők: Lakasán Szavete, Kosuzics Erzsébet és Nyircz Mária. Ezeknek a fiatal, életerős férjeik haltak meg az utóbbi időben.

A csendőrök ennek a három asszonynak elmentek a lakására, ahol házkutatást tartottak. A házkutatásnak meg lett az eredménye, mert több gyanus nyomot találtak, mire a három gyanusitott asszonyt is előzetes letartóztatásba helyezték.

A lippai városházán is folyik a nyomozás, amelyet Szávits György lippai községi jegyző vezet nagy körültekintéssel.

Szávits György előadása szerint a nyomozás előjeleiből azt lehet következtetni, hogy még több nő letartóztatása várható. Exhumálás mindenesetre fog történni, mert csak ennek az alapján lehet kideriteni, hogy vajjon hány esetben forog fenn büntény.

A letartóztatásban lévő asszonyok tagadnak, de sokszor ellenmondásba kerülnek, ami eléggé gyanus körülmény.

Hogy mi yen nagyszabásu tömegmérgezésről van szó, ezt ma még megállapitani nem lehet, ezt majd csak a további vizsgálat és exhumálás fogja megállapitani.

Visszavették a román kispapokat

a nagyváradi római katholikus papnöveldébe.

Február második hete világraszóló, botránycssá felfujt szenzációt hozott Nagyváradnak: a római katholik papnöveldéből egy jelentéktelennek mutatkozó incidens elnérgesedése folytán 16 román kispapnak kellett távoznia.

Azóta a külföldön féktelen izgatás folyt a magyarság ellen az affér körül, a parlamentben is többször esett róla szó s mig igy a fórumrol hangos csatározás harci zaj hallatszott, Nagyváradon két egyházfő jóindulattal, páros bölcs megértéssel, csöndben elintézte a kinos affért és már jelenthetjük is, hogy visszavették a román kispapokat a nagyváradi szemináriumba..

A román nyelv miatt történt a kinos incidens, de a valódi ütközőpontot nehéz volna még oly sok nyilatkozat után is kétséget kizáróan megállapitani. Az érdekeltek, a szereplők és az intézők lényegében nem egyezően világitották meg a helyzetet, mi is most csak ugy ismételjük az affért, ahogyan legvalószinübben megesett.

Egy román kispap betegágya mellett románul beszélgettek a felügyelő-növendék figyelmeztetése dacára. Bejelentették az esetet Pataky Arnold dr prefektusnak, aki Némethy Gyula dr igazgató utján közölte az incidenst Lányi József dr tinini püspök, intézeti rektorral.

Konferenciát hivtak össze, s ezen Bonea Gy. III. éves növendék kijelentette, hogy az anyanyelvéhez ragaszkodik. Ez a kijelentés olyan formában történt, hogy a konferencia indokolinak tartotta Boneát nyomban kzárni az intézetből. Ennek kihirdetése után a többi tizenöt növendék szolidaritást vállalt Boneával.

Sztán Fiórián dr gör. katholikus kanonok interveniált azután a kispapok ügyében s testületileg elvezette őket Lányi Józsefhez, hogy ünnepélyesen kérjenek bocsánatot. Itt ujból olyan jelenetek történtek, s valószinüleg már a multakban is történtek, — hogy még négy növendéket zártak ki a román kispapok közül — amire a többiek kijelentették, hogy önként kilépnek az intézetből.

Az affér legkinosabban érintette természetesen Széchenyi Miklós gróf és Radu Demeter dr püspököket, akik nyomban tárgyalásokat kezdtek az ügy békés elintézésére.

A tárgyalásokba azután bevonták Lányi József tinini püspököt, a szeminárium rekotrát is, a nyilvánosság számára azonban — természetesen — mi sem szivárgott ki a tárgyalások eredményéről.

Az a jóindulat, amellyel az ügyet minden oldalról kezelték, lehetővé tette, hogy a szemináriumi esztendő vége előtt elintéződjék az affér és a fiatalos lobbanékonyságban vétkezők előtt ne legyen hosszu időre elzárva az ut a boldogulás felé.

A «Debreczen» abban a helyzetben van, hogy ismertetheti az affér elintézésének a módját:

1. Az önként kilépett tizenegy román kispapnak engedélyt adott Széchenyi Miklós gróf püspök arra, hogy a folyó szemináriumi év végén — juniusban — a többiekkal együtt levizsgázhasson s igy ezt az esztendejét nem veszíti el egyik sem.

2. A négy kizárt növendék részére Radu

Demeter dr püspök valamelyik más honi intézetben szerez vizsgaengedélyt.

3. A szeptemberben kezdődő uj tanévben a románok részére eddig fentartott összes helyekre felveszik a román papnövendékeket, joguk van az eltávozottaknak is visszatérniök, Radu Demeter dr püspök azonban módját fogja keresni annak, hogy ezeket lehetőleg más intézeteikbe helyezze e s a fizetnhat helyet uj növendékekkel töltse be.

NAPIHIREK

KRUPP.

Debreczen, április 26.

Németországban pénteken, április 26-án századik évfordulóját ünnepeli annak, hogy Krupp Alfréd megszületett. Essenben volt atyjának vasöntödéje, özvegy anyja 1848-ban fiára bizta annak vezetését, aki a világ egyik legh talmasabb gyártelepét teremtette meg. Eleinte alig volt pénze a kis üzemhez is, 1886-ban azonb n már magába olvasztja az anneni Asthömer és társa céget, hogy ekként a legnagyobb acélgyár legyen a világnak. Amikor hetvenöt esztendős korában meghalt, már a világ egyik legösmertebb neve az övé; gyártmányai elterjedtek vollt mindenütt és a Krupp-cég hire minden más európai iparvállalatét felülmulja.

A tizenkilencedik század nagy alkotó-nevei között ott van a Krupp Alfrédé is. Hány nevet elfeledett már mindenki, hány hirességnek semmiféle alkotásából nem maradt nyom és elékezet sem, de Krupp alkotása él. A gyárnak, amelyet alapitott, üzemképessége közel félmilliótonna, az olvasztókemencék száma kö ezlháromezer, a munkásaié félszázezer. Az esseni gyár munkásai valóssáos kis közigársaságot alakitanak; szinte utópisztikus állam ez, ahol a lakás, az élelmezés, az oktatás, a müvelődés és a szórakozás minden öltételét a munkaadó-gyár adja meg. Krupp egy külön államot alakitott az államban: az ipar országát, amelynek társadalmi és gazdasági berendezkedése tisztára a munkán épül. Ötvenezer munkás parancsoló hadvezére volt az egykori esseni kis vasöntő, a ki mostszáz esztendeje látta meg a napvilágot.

Vajjon kellll-e férfiunak születési dátumát inkább megjegyezni, mint az övét. Esssenben szobra van, amelyet bizonyára ünnepélyesen meg koszoruznak az évforduló napján. De hiszen minden ilyen százados ordulón elvonul a kegyelet annak az emlékoszlopa, vagy szobra elé, akinek kegyelete feltámad. Ám kinek jut osztályrészül halála után is a dicsőség, hogy a szobor, amely elé odaállanak, az ő alkotta müheiyéből került légyen ki, akár az a vasskoszoru, amelyet a talapzatra tesznek. Kinek jut osztályrészül halála után is a dicsőség, hogy akik emlékezete előtt meghódolnak, kenyerüket az ő alkotása, az ő munkája révén szerezték.

A nagy hadvezérek é sa nagy politikussok emlékének kultuszára szeretik oktatni az ifjuságot. Ugyde akkor, amikor minden nemzet fejlődésének alapja a gazdasági megerősödése, iparának izmosodása, lehet-e különb példaképet állitani az ifjuság elé, mint Németország állit most Krupp Alfrédban a maga fiatajsága elé. Ime, látjátek a férfiu alkotásait, munkája eredményét, ki félszázad lankadatlan akarterejével és mulhatatlan becsvágyával kenyeret adott százezer szájnak és megteremtette Németország példáját.

A hódolat, ahogyan már évekkel ezelőtt is, egy sszoboravatási ünnepen Vilmos császár Krupp Alfréd emlékéről beszélt, mosst ujból aktualissá llett és Németország nem is mulasztja el Kruppot példaként ünnepelni. Igaz, nem mindenkiből lesz, aki iparos pályára megy, sem Krupp Alfréd, sem a világ legnagyobb gyártelepek tulajdonosa, de csak akkor lehet értékes embereket szerezni egy ügy, egy pálya sszámára, ha az ifjuság szárnyaló képzellete azon is megtalálja a maga legendás hőseit, amiként a nénmet ifju annak látja Kruppot.

—

— **Milyen idő várható?** Az időjárásban lényeges változás nem várható. Sürgönyprognózis: Változás nem várható. Déli hőmérséklet: 14.6 C.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A református templomokban 1912. évi április hó 28-án predikálni fognak a következők: A nagytemplomban délelőtt Szilás Sándor hittanhallgató; délután Király József hittanhallgató. A Kistemplomban délelőtt Tóth Sándor hittanhallgató; délután Danka József hittanhallgató. A Kossuth-utcai templomban délelőtt Végh Dezső hittanhallgató; délután Benedek József hittanhallgató. Az Ispotályi-templomban délelőtt Fekete József hittanhallgató, délután Ary Antal hittanhallgató. A csapókerti imaházban nt. Kovács János vallás oktató lelkész. A homokkerti imaházban nt. Boér Károly vallás oktató lelkész.

— **Székely Ferenc jubileuma.** Székely Ferenc felmérési felügyelő tiszteletére rendezendő társas vacsora ma este 8 órakor lesz a Bika szálloda nagy étermében.

— **Zoványi Jenő ismét tanár lesz.** Nagy feltünést keltett néhány évvel ezelőtt, amikor a református konventi biróság elmozditotta állásából Zoványi Jenő volt sárospataki teológiai tanárt. Zoványi azóta a fővárosnál levéltárosi állást vállalt, de nem nyugodott meg a konventi határozatban. Perujitási kérvénye most került tárgyalása lá, amely az alapperben hozott itélet hatályon kivül helyezésével és Zoványi Jenő teljes felmentésével végződött. Zoványi Jenő ügyének uj fordulatáról igy nyilatkozott:

— Az 1908-ik évi konventi gyülésen dr Segesdy Ferenc konventi tag felszólalt az akkor megjelent Vargha Lajos egyháztörténetében általam irt Kalvin-jellemzésről és azt elitélte. A tiszáninneni egyházkerület elé került az ügy, fegyelmit inditottak elléenem, és felfüggesztettek. A konventi elnökség a dunamelléki egyházkerületi biróságot delegálta ügyem elbirálására. Egyhangulag felmentettek a vádak alól, amelyek közé némely dogmával szemben elfoglalt álláspontom ügye is odakerült.

— Megfelebbezték az itéletet és a konventi biróság báró Bánffy Dezső szavazatdöntésével elmozditott állásomtól. hithüségem és lelkészi eskümbe ütköző tanitásaim és irásaim miatt. Minthogy tanári hivatalomban a tanári esküm köt, ezen az alapon perujitást kértem, amit a dunamelléki egyházkerületi biróság el is rendelt, de az 1911-iki birósági ülésen nem tartották az alapperben hozott itéletet hatályon kivül helyezendőnek. Ez ellen felebbeztem és most a konventi biróság felmentett a vád és következmények alól.

— Ennek természetszerü következménye, — hogy tanári állásomat jogom van elfoglalni és minthogy az én egyéni hajlamaimmal ez a pálya egyezik meg, valószinü, hogy szeptemberben elfoglalom Sárospatakon a tanszékemet és négy év elmultával ismét előadom a keresztény egyház történetet és a magyar protestáns egyháztörténetet.

— **A Debreczeni Zenede** közép és felső osztályu növendékei alladásának bemut tása végett folyó hó 28-án, vasárnap este 7 és fél órakor pontban hangversenyt rendez, melyre az érdeklődő közönséget tisztelettel meghivja az igazgatóság. Közremüködnek: Kurz Vilma, Pálfy Erzsébet, Erős Mariska, Geiger Margit, Bleyer Margit, Rózsa Endre, Leitner Paula, Zádor Etel, Papolczy Margit, Liszt Nándor, Ernst Mártha, Pálfy Josefin, Somogyi Etelka, Lussztig Józsa, Csiba Miczi, Nagy Vilike és Tömösváry Erzsébet.

— **Meglopták a parádés kocsist.** Czene András parádésskocsis Nagykajomból bejött Debreczenbe a nagyvásárba és özv. Pásztor Istvánné Hatvan-utcai szállás dásán kvártélyozta be magát. Tegnap délután amig Czene kisétált a vásárba, az istállóban hagyott ezüstgombos parádés kabátját két pár gyermekcipővel együtt ismeretlen tollvaj ellopta. A rendőrség keresi a parádéskabát tolvaját.

— **Ma és a következő napokon** egy elsőrendü tamburica zenekar ének- és szene-előadást tart a Remény kávéházban. Simonfy-utca. Tisztelettel Weisz Márkus.

— **A vármegye közgyülése előtt.** Hajduvármegye május 15-én tartja ez évi tavaszi rendes közgyülését, amelynek a tárgysorozatán több fontos ügy szerepel, köztük a hajduböszörményi főszolgabirói állás betöltése. A közgyülést megelőzőleg az állandó választmány 4-én, 9-én és 14-ikén ül össze, a számonkérőszék pedig 11-én tartja ülését. A közigazgatási bizottság pedig május havi ülését 13-án fogja megtartani. Szóval május első felében meleg napjai lesznek a vármegyének.

— **Az első női egyetemi tanár Budapesten.** Egyik reggeli lap azt ujságolja, hogy egy a tudományos körökben ismertnevü nő a budapesti egyetem bölcsészeti fakultássától egyetemi magántanárrá való habilitását kérte, A héttagu bizottság, melyet a kar kijelölt, öt szóval kettő ellenében ugy határozott, hogy semmi akadálya sincs annak, hogy a nőket ne csak a hallgatók sorába, hanem a tanárok körébe is beengedjék. E határozatot a bizottság a legközelebbi kari ülésén fogja a bölcsészetkar elé terjeszteni. — Egy esti lap munkatársa ma délelőtt felkeresste dr Beke Manó bölcsészetkari dékánt, aki ez ügyben a következő kijelentést tette:

— Nem tudom, milyen indiszkréció utján került nyilvánosságra ez a hir, amelynek megerősitésétől, valamint megcáfolásától is tartózkodom. Az ügyben, sajnálatomra ,semmiféle nyilatkozatot nem tehetek.

Az egyetem jói informált köreiben azt beszélik, hogy az első női egyetemi magántanár dr Diene sValéria akar llenni, aki matematikai müködésével már régebben magára vonta az egyetemi körök figyelmét.

— **A jog- és pénzügyi bizottság ülése.** — Debrecen törvényhatóságának jog- és pénzügyi bizottsága kedden délután három órakor a városháza kis tanácstermében ülést tart.

— **A Campanile felavatása.** Velencéből jelentik: Este a Bazilika, a Campanile és a Márkus-tér ragyogóan ki volt világitva. Sok ezer fényi tömeg hullámzott a Márkus-téren, hogy gyönyörködjön a tündéri látványban. A városi hatóság a Britannia-szállóban 220 teritékü bankettet rendezett, amelyen a génuai herceg, a kormány, a kamara, a szenátus az idegen államok képviselői jelentek meg. Számos, tetszéssel fogadott pohárköszöntő hangzott el. A többi közt felszólalt a génuai herceg, aki Velence iránti rajongásának adott kifejezést. A velencei és római polgármesterek beszéde után Bárczy István, Budapest város polgármestere olasz nyelven szólalt fel és beszéde, mely az olasz-magyar barátságot, Magyarországnak Velence iránt tápollált rokonérzését hangoztatta, frenetikus hatást keltett. Budapest küldöttségét az egész város szeretettel ünnepli és a diszmenetben is, mely a Campanile felavatásához vonult, a disszmagyar ruhát viselő küldöttek a legelső ssorban voltak.

— **Uj villamvasuti kitérők.** Holnap délelőtt a villamvasut Attila- és Árpád-téri kitéröinek tartják meg a m. kir. útanrendőri bejárását. Az uj kitérőket május elsején adják át a forgalomnak.

— **Mikor a tehén megvadul.** Nagytapolcsánból irja levelezőnk: Kepka József gulyás tehenet hajtott a nyitrai állatvásárra. A molhosi téglagyárnál a tehén megijedt valamitől és neki szaladt egy cigánynak, aki békésen haladt az uton. A tehén fellökte a cigányt, de tovább nem nem garázdálkodhatott, mert a gulyás többek segitségével megfékezte. Tovább haladtak, de a keménygyőgyárnál — a tehén, ugy látszik, nem szereti a gyárakat, — az állat ujra megvadult és elszakitotta a kötelet. Egyenesen nekirohant 2 asszonynak, feldöntötte őket és befutott a városgazda istállójában. Mikor a gulyás utána rohant, rátámadt és háromsszor fellökte a szarvaival. Véres sebekkell hevert ott a szerencssétlen gulyás, saját uraságnak kocsija, amely arra haladt, nem akarta kórházba vinni, mert a kocsin hust szállitottak az uraságnak. Órák mulva jutott csak orvosi kezelés allá a megvadult tehén áldozata.

— **Az egyeki vágóhid.** Egyeken uj vágóhidat épit a község. Az épitési bizottság a főszolgabiró elnökletével ma délelőtt jelöli ki az uj vágóhid helyét.

— **Öngyilkos árvaleány.** Rozsnyóról jelenti tudósitónk: Csütörtökön délelőtt féltiz órakor öngyilkosságot követett el egy tizenhat esztendős szép leány: Ducsek Sárika. A szerencssétlen leány szublimátot ivott s félórai borzasztó kinlódás után meghalt. A leány jó családból származott s teljessen árva lévén, egyik rokonánál özvegy Harmath Gerőnénél volt. Tettének okát nem tudják. Levelet nem hagyott maga után, s e végzetes cselekedetre allighanem árvasága késztethette. A szép leány hulláját a városi halottas házba szállitották, ahol ma boncolják fel.

— **Bocskay-kert állomás bővitése.** Bocskay-kert állomást megint bővíteni kell, mivel jelenlegi állapotában nem tudja lebonyolitani a nagy forgalmat. Az állomás bővitésnek április 30-án tartják meg a közigazgatási bejárását.

— **Bennégett a bölcsőben.** Kaposvárról jelenti tudósitónk: A Nagybajom községhez tartozó Cikota-pusztán Bunovác Mihály birtokos kocsissának felesége, Fehér Kuruc Józsefné elment hazulról. A lakásban senki sem maradt, aki két gyermekére: a harmadfél éves kiss leányra és a fél éves csecsemőre vigyázott volna. A kis leány valahogyan gyufát keritett, játszani kezdett vele é smikor a gyujtó hirtelen lángra lobbant, ijedten eldobta magától. A gyujtó szerencsétlenségre a bölcsőbe esett, a melyben a kis testvérke feküdt. A bölcső azonnal lobbot vetett. A kis leány kétségbeesett ssikoltozására a közelben dolgozó emberek benyomták a bezárt ajtót és a csecsemőt kivitték a füsttel teli szobából. A kis ártatlanságban akkorra már nem volt élet: megfulladt a füstben.

— **A mádi jegyző vád alatt.** A sátoraljaujhelyi törvényszék vádtanácsa tegnap vád alá helyezte Bállint János mádi körjegyzőt és Fancsalszky Ferenc volt mádi községi birót — okiratHamisitás miatt. A hamisitást Bálint két évelőtt követte el egy italmérési engedély körül, a mennyiben egy elhunyt mádi özvegyasszony italmérési engedélyének fenntartása céljából bizonyitványt adott ki az elhunyt egy nőrokonának, hogy közös háztartásban éit az elhunyttal. — A korcsmajog igy átszállt a nőrokonra, aki azonban nem is élt közös háztartásban az elhunyttal, sőt tizenhat éve nem is látta. Illésházy volt mádi jegyző megirta az esetet lapjában, mire Bálint ellen fegyelmi vizsgálat indult meg. — A fegyelmi ártatlannak találta a jegyzőt, aki viszont rágalmazás miatt sajtópört inditott Illésházy ellen. A tárgyaláson a biróság — a lefolytatott fegyelmi ellenére — megengedte a bizonyitást Illésházynak és a vádlott olyan sikeresen bizonyitott, a körjegyző ellen hogy az esküdtek felmentették. Erre viszont a kassai főügyészség tausitotta a ssátoraljaujhellyi ügyészséget, hogy a hamissitó körjegyző ellen hivatalból járjon el. Az ügyészsség vádiratot késszitett és a vadtanács tegnap vád alá helyezte Bálintot, vele együtt Fancsalszky Ferenc volt mádi bíróval együtt, aki szintén aláirta a hamis bizonyitványt.

— A **«Vasárnapi Ujság»** április 28-iki szám feltünést keltő pompás kivitelü képeket közöl az uj kormány tagjairól, Kortuból (Alexander Bernát cikkével), a vellenczei Campanileről, Bernard Schaw darabjairól a Magyar Szinházban, a Mücsarnok tavaszi kiállításáról, a Titanic katasztrófájáról sstb. Szépirodalmi részében Szemere György regénye, Pekár Gyula tanulmánya a trobadourokról. Kosztolányi Dezső, Dutka Ákos Majthényi György versei, Szederkényi Anna novelllája adnak jó és magas szinvonalu olvasni valót, Alexander Bernát pedig a budapesti szinházak ujdonságait ismerteti. Egyéb közlemények: Farkas Zolltán cikke a Mücsarnok tavaszi kiállításáról s a rendes heti rovatok: Irodalom és müvészet, sakkjáték stb. — A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre öt korona, a Világkrónikával együtt hét koron. — Megrendelhető a Vasárnapi Ujság kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4. szám) — Ugyanitt megrendelhető a Képes Néplap, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára. Negyedévre két korona 40 fillér.

— **Dr. Sipos Dezső** tiszteletbeli vármegyei főorvos orvosi müködéssét Karlsbadban (3 Ringe) megkezdte.

— **Rádai Teréz.** Három uj számmal gazdagodott a Hajnal-Mulató müsora. E három név közül ellsősorban szemünkbe ötlik Rádai Teréz neve, — hossszu ideig dédelgetett kedvence volt ez a kedves, szép hangu énekesnő a nagyváradi közönségnek és hissszük, hogy Debreczenben csak növelni fogja eddigi sikereit. Hevesi Nusi táncosnő és Gyárfás Miczike énekessnőről csak a bemutatkozás után fogunk részletesebben irni. Ma uj bohózat kerül bemutatóra.

Törvényszék

§ **Verekedő legények.** Verekedő virtuságukról megyeszerte hiresek az egyeki legények. — Ninics olyan vasárnap vagy ünnepnap, hogy öszsze ne tüznének, s parázs verekedést ne csapnának. Igy történt ez a mult év decemberében is, mikor is a korcsmában összeszólalkoztak ifj. Szabó József és Herbák Mátyás. Szabó fogta magát és haza szaladt és egy vaslapátot vett magához, hogy azzal Herbákot leüsse. Herbák azonban észrevette a veszélyt — vasvillát ragadott és ekként felfegyverkezve a két ellenfél egymásnak támadt, miközben Szabó lapáttal oly szerencsétlenül vágta főbe Herbákot, hogy ez sulyos sérülést szenvedett. Ma vonta ezért őt felelősségre a kir. törvényszék, mely az enyhitő körülmények figyelembe vételével 1 hónapi fogházra itélte. Az itélet jogerős.

§ **Az esküdtek kisorsolása.** Az 1912. év május havában kezdődő esküdtszéki ciklusra rendes esküdteknek kisorsoltattak a következők: — Andorffy Béla, dr Barna László ügyvéd, Bányai Péter, Bárány Henrik, Bátori Sándor, Bihari József, Csurka István, Daku István, Deák Ferenc, Dézsi Lajos, Dinnyés Gyula, dr Elek Dezső ügyvéd, Erdei István, Faragó Mihály, Félegyházy János, Halász Nándor, Horváth János, Kertész Imre, Kiss Lajos, Kiss József, Lajos István, Liener Emil, dr Lukács Béla ügyvéd, Ménes András, ifj. Mikó József, Müller Adolf, Nagy Mihály, Riskó József, Siposs Imre és Széll Géza. Póteskü dteknek kisorsoltattak: Honig Emil, Hulka Ede, Kereszturi János, Kiss Ignác, Liedermann Herman, Loschinsky Silvester, Nagy József, Pál Lajos, Somoggi Sándor és Thurzó Béla.

TÁVIRATOK.

Az apáca tragédiája.

Berlin, április 26. A katonai hatóságok átirtak a rendőrségre, hogy körözze báró Kumppenberg Brunó huszonnégyéves hadnagyot, a kit a haditörvényszék héthavi várfogsságra itélt, de mert még nem épült fel betegségéből, szabadlábon hagyta. A fiatal báró nyomtalanul eltünt. Még emlékezetes, hogy báró Kumppenberg egy magánszanatoriumba, ahová hidegvizkurára ment, megrontott egy ápoló apácát. Nagy botrány támadt a dologból és a haditörvényszék az itélet utn csak orvosi bizonyitvnyokra engedte meg a betegnek, hogy polgári gyógyintézetben kezeltesse magát, azt azonban elmulasztotta, — hogy a rendőrség segitségével tartsa szemmel az elitéltet. Még szét sem küldték a körözőlevelet, már is megálllapitotta a berlini rendőrség, hogy báró Kuppenberg Tripoliszba szökött és mint önkéntes harcol az alasz hadseregben.

Berlini városatyák Bécsben.

Berlin, áprilli s26. Most kellett volna viszonozni azt a látogatást, amelyet a bécsi községtanács Berlinbe tett, de a bécsi kirándulásból semmi sem lesz. Ugy tervezték, hogy noha a bécsi magisztrátus a berlini tanács tizenöt tagját hivta meg, mégis harmincan fognak az osztrák császárvárossba látogatni, a tervet azonban tegnap végleg ellejetették, mert a mostani politikai viszonyok és különösen a most javában tartó községi választások izgallmai köepette a látogatás nem alkalomszerü.

Gyászmise a milliomosért.

Frankfurt, április 26. Newyorkból jelenti egy kábeltávirat: Tegnap volt a gyászmise a Titanicon odaveszett Isidore Strauss milliomosért. — A székesegyházban össszegyült közönséget negyvenezerre lehetett becsülni. A tmplom körül olyan nagy volt a tolongás, hogy a rendőrség tehetetlennek bizonyult. A mentők a tömegből harminc sebesültet vittek ell.

Taft vádolja Roosevelltet.

Newyork, április 26. Taft elnök Princefieldben beszédet tartott, melyben hevesen megtámadta Roosevelt-et. Elmondotta a többek között, hogy Roosevalt ferditett és elcsavart egyes tényeket, hogy Taft elnöki ténykedéssét rossz szinben tüntessse fel. Taft ma Bossztonban tartott besszédet, melyben ujból megtámadta Rooseveltet.

— Roosevelt — mondta Taft — megszegte azon ünnepies igéretét, hogy nem fog többé jelölltnek fellépni. Roosevelt igéreteinek és csselekvéseinek diszharmoniája eléggé jellemző igéretemek megbizhatóságára.

Közgazdaság.

BUDAPESTI TŐZSDE.

ÉRTÉK Magyar hitel 832.50—835 — Osztrák hitel 636—639 — Négyszázalékos koronajáradék 89.15—89.50 — Osztrák-magyar államvasutak 728.50—730 — Jelzálogbank 467.50—469 — Laszámitolóbank 540.50—544 — Hazai bank 302—303 — Magyar Bank 664.50—666 Kereskedelmi Bank 3940 — Rimamrányi 728—737 — Salgótarjáni 721—726 — Magyar Általános Kőszénbánya 907 — Közuti Vasut 795—799 — Városi Villamos 40p8.75—412 — Adria ——.

GABONA (ötven kilogrammonként): Buza áprilisra 12.02—11.90 — Buza májusra 11.79—11.84 — Buza októberre 11.25—11.30 — Rozs áprilisra 10.76—10.70 — Rozs októberre 9.32—9.35 — Tengeri májusra 9.43—9.46 — Tengeri juliusra 9.28—9.33 — Zab áprilisra 10.18 10.20 — Zab októberre 8.90—8.90.

BÉCSI ÉRTÉK: Osztrák hitel 636.50—636 — Magyar hitel 832—832.50 — Osztrák-magyar államvasutak 726.50—727.50 — Alpesi 969—974.50 — Déli vasut 104.25—105 — Skoda 731.50—733.50.

A t. gazdaközönség figyelmét bátor vagyok felhivni, hogy CSAPÓ-UTCA 19. SZÁM alatt a Knoll házban **kötél-, zsák-, ponyva-, zsineg- és pokróczüzletet** nyitottam — ahol e szakmába vágó cikkeket a legelőnyösebb gyári árakon árusitom.

Kérem méltóztassék üzletemet b. látogatásával mielőbb megtisztelni és előre biztosithatom hogy a felsorolt árukat sehol oly kedvezően be nem szerezheti, mint nálam. Szives megbizásait kérve vagyok

teljes tisztelettel

FLESCH ALBERT,
kender len és juttaáru kereskedő.

A főtanács ülése. Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa Popovics Sándor kormányzó elnöklésével ma délben ülést tartott Budapesten, amelyen Pranger vezérttitkár jelentést tett a jegybank és a pénzpiac helyzetéről. Pranger jeelntése kiemeli, hogy az Osztrák-Magyar Bank az idén 137.6 millió koronával több váltót számitott le, mint tavaly és 54.8 millióval több lombard-kölcsönt engedélyezett. A pénzpiac helyzetében javulás észlelhető, de a deviza-árfolyamok magassága miatt egyelőre még óvatosság ajánlatos és igy a kamatláb leszállitására nézve előterjesztés nem tehető.

A pénzpiac enyhülése. Bécsi tudósitónk jelenti: A pénzpiac helyzete pár nap óta ismét javult, amit különösen a párisi pénzajánlatokra vezetnek vissza. Ezeknek következtében a külföldi váltók árfolyama is gyengül. A magánkamatláb tegnap 4 és háromnyolcad sszázalék volt Bécsben.

Főmunkatárs
VOITH GYÖRGY

Porol Fest Tisztit

SZÖVET ÉS CSIPKEFÜGGÖNYÖKET, STÓROKAT, DIVÁNYVÉDŐKET, ÁGY- ÉS ASZTALTERITŐKET stb.

Ágytollat fertőtlenitve tisztit

HRABÉCZY E. D. Gőzmosó, Vegytisztitó és Ruhafestő r.-társaság.

Apró hirdetések.

Tiz szoig 50 fill., mindeu további szó 5 fill. Apróhirdetések előre fizetendők.

Bútorokat, konyhaberendezéseket raktáron tart Bélint József asztalos (Csapó) Berek-utca 8

HAJDUMEGYEI CIMTÁR kiadási joga 600 koronáért átruháztatik. Tulajdonos: Pollák János Varga-u. 20. sz.

CSIZMADIAMESTEREK FIGYELMÉBE! Csizmaszárba való erős papiros jutányos árban kapható Darabos-utca 7 sz. alatt.

Zongorázik ön? 3 korona havi előfizetéssel legjobb és legujabb zeneműveket kölcsönöz Országos hangjegykölcsönző intézet, Andrássy-nos, Varga-utca 20.

Jórázu leány lapunk kiadóhivatalába azonnal felvétetik.

Lapkihordó asszonyok

lapunk kiadóhivatalában

felvétetnek.

Hirdetmény.

A református egyháznak a Hatvan-utca és Egyházter szegletén levő telken épülő bérházban a földszinten raktárral és pincéhelyiségekkel ellátandó boltok, továbbá ugyanott a földszinten, mint az első-, másodi- és harmadik emeleten fürdőszobával, mellékhelyiségekkel ellátott modern lakosztályok lesznek, melyeknek bérletére a bérház épitő bizottság az eddig is megnyilatkozott nagy érdeklődés folytán már most alkalmat szolgáltat.

A tervrajzok az egyház hivatalában **Hódy Béla** levéltárnoknál, az épitési irodában **Tóth Istvánnál** és **Márton Imre** ügyvédnél vannak letéve. Az érdeklődő közönség a hivatalos órák alatt tájékoztatást nyer a boltok méreteiről és tartozekairól, a lakosztályokról és mellékhelyiségeiről, továbbá az előirányzott bérösszegekről. Az ajánlatok a bérösszeg 10 százalékának bánom pénzül letételével nevezett urakhoz adhatók be, ezik azokat hatarozas vegett a bérházépitő bizottsághoz terjesztik.

A lakosztályok 1912. évi november 1-től adatnak bérbe; a boltok pedig 1912 évi augusztus 1-től, ez utóbbiak úgy, hogyha augusztus 1-ig az allvagyok elbonthatók nem lennének ezek elbontásáig legkésőbb november 1-ig a bérösszegből husz százalék engedmény illetik.

A bérház épitő bizottság 191 -évi január hó 10-én tartott üléséből.

Dicsőfi józsef
lelkészelnök.

Stern József és Testvére
kefegyár r.-t. városi raktára
Telefon 250. Piacz-utcza 22.
Ajánlja:
saját gyártmányu legfinomabb kefeáruit a legolcsóbb gyári árakon. Nagyválasztékban kaphatók: fésük, hajtűk, bőráruk, acéláruk. Parfümök, szappanok és mindenféle toilette czikkek

A Debreczeni
bútorkészitő asztalosok árucsarnok szövetkezete
mint az országos központi hitelszövetkezet tagja.
Telfon 129 Telefon 129.
Hunyadi-utcza 17—19. szám.
Felhivja a tisztelt butorvásárló közönség figyelmét dusan felszerelt árucsarnokára, hol **Debrecen első műasztalosainak és kárpitosainak termékei a legmérsékeltebb szabott) árban áll a nagyérdemü közönség (rendelkezésére,** a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig. Megtekintés minden vételkényszer nélkül. Tervek, költségvetések, rajzok dijtalan. A rendelt avagy raktárból megvett butorokért a legmesszebbmenő garanciát vállalja, hitelképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek.

Cs. és kir. szabadalm.
sérvkötők
pneumatikus gummi pelottával. Haskötők hölgyek és urak részére minden altesti betegség és lógó has ellen. Gummi térdcsőr harisnyák. Mulábalat és műkezeket ami utaltak részére. Testegyenesitő-, járó- és támgépeket, mű- és támasztó fűzőket, egyenestartókat a lerdennőltek részére. — valamint a betegápoláshoz tartozó összes cikkeket készit a technika legmodernebb elvei szerint, legjutanyosabb gyári árak mellett

KELETI J. cs. és kir. szabad sérvkötők és testegyenesitő **gépek gyára.**
BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 17.
Legujabb háromezernél több ábrával ellátott képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Alapitva 1878. Telefon 13—76.

Elsőrangu biztositó társaság
nagy
vezérügynöksége
betöltésre vár.
Nagy biztositási állomány, régi bevált szervezés.
Jelentékeny jövedelem!
Tetteros, tevékeny és óvadékképes pályázók, ha nem is szakemberek, akik maguknak nagy jövedelmet és gazdag jövőt óhajtanak biztositani, sziveskedjenek ziránti kérvényüket eddigi életfolyásuk megjelölésével: „Nagy vezérügynökség 33761“ szám alatt SCHWARZ JÓZSEF hirdetési irodájához Budapest, Andrássy ut czimezni.

Valódi brünni szövetek
az 1912. évi tavaszi és nyári idényre.
Egy szelvény 3.10 m. hosszu teljes férfiruhához (kabát, nadrág és mellény) elegendő, csak
1 szelvény 7 kor.
1 szelvény 10 kor.
1 szelvény 15 kor.
1 szelvény 17 kor.
1 szelvény 20 kor.
Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K-ért, szintugy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkamgarnt stb. gyári árakon küld mint megbizható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár
Siegel-Imhof Brünn.
Minták ingyen és bérmentve.
Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahű, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendeléseket is, teljesen friss árúban.

Ujdonságok a téglaipar terén!
Téglavetőgép, legujabb szabadalom! Helyettesiti a kézivetést! Nem kell szakmunkás 1 lóval és 2—3 napszámossal napi termelés 5—7000 tégla
Téglaprémek, golyós csapágygyal, gyürüs kenéssel. Az összes fogaskerek olajban futnak. Könnyü járás, legcsekélyebb kopás;
Szabadalm. ese épvágó kéz ülék, matricák nélkül. Könnyü kezelés, biztos üzem!
Teljes téglagyári berendezések a legmodernebb kivitelben
Specialitások: Porcellán, samotte és agyagarugyárak teljes berendezése.
Drezdai Motorgyár Reszv.-Társ,
JAKOBIWERK OSZTALYA.
Vezérképviselet:
Gellért Ignácz és Társa
Budapest, V., Koháry u.cza 4. szám.
A NÉMET CSÁSZÁR kadineni téglagyárának teljes berendezését gyárunk szállitotta.
Gyors szállitás! Messzemenő jótállás!

CSÁSZÁRFÜRDŐ
BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irgalmas-rend tulajdona. Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő; modern berendezésü gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, kőn hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és villam vizfürdők. — A fürdők kitünő eredménnyel használtatnak főleg csuz sbántalmaknál és idegbajok ellen. — Ivó-kura a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés jutányos árak. — Gyógy- és zenedij nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

az igazgatóság.

Főrangu hölgyek leghedvencebb szépitőszere a FÖLDES-féle

MARGIT-CRÉME

Ezen kiváló arckenőcsöt az egész világon sok millió úrhölgy használja, mert a legujabb tudományos buvárlatok alapján készült arccréme és mert hirneves vegyészek állitása szerint ez **a legjobb** és **teljesen árialmatlan arc-szépitő és finomitó.** A Margit-crémet a bőr azonnal felveszi, miért is rögtön beáll a hatás mely valóban **meglepő, gyors** és **biztos.** A bőr teljesen átalakul tőle és az üde, telt, bársonysima s rózsásfehér lesz. **Pár nap alatt eltünnek ráncok redők szeplők, majfoltok** és **mindennemü kiütések.** A Földes-féle **Margit-créme** nemcsak szépiti az arcot, hanem ápolja és megóvja az időjárás, a nap és széi minden befolyása ellen. Utánzatoktól és hamisitványoktól óvakodjunk! **Kapható az egész világon. Tegelye 1 és 2 kor. Margit-szappan 70 fil Margit-puder 1 K. 20 f.**

Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész, ARAD

KAPHATÓ: Debreczenben Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jósa és Jóna drog., Mihalovics Jenő, Mauthner Alfréd, Muraközy László, Tóth Béla H-Szoboszlón Barbóc Zsigmond H.-Böszörményben Ercsey Gábor gyógytárakban.

Aki **gyomorfájós, bélbeteg, étvágytalan,** lesoványodáshoz hajlandós, használja a számos év óta jónak bizonyult **gyomorsót, Schaumann** gyógyszerésztől **Stockerauban.**

Aki **szabályozni és épségben akarja tartani jó emésztését, használja a Schaumann-féle gyomorsót,** tapasztalni fogja, hogy más szerek ellenében mily jól érzi magát.

Gyomorsó eltávolitja azonnal a fölösleges **gyomorsavat és előmozditja az emésztést.** Egy doboz ára **1 kor. 50 fillér.**

Gyomorsó-pasztillák kényelmes, s kellemes ugyanazon hatást teszik, mint a gyomorsó. — Ára tarsolyonkint egy üvegcsével a 10 gyomorsó-pasztillával **kor. 1·50.** Postai szétküldés legkevesebb 2 doboz megrendelésnél — utánvéttel

Schaumann gyógyszerész
Stockerauban.
Kapható minden gyógyszertárban.

Neubauer János
sodronyműgyáros

a Stenczinger-ház lebontása miatt

irodahelyiségét és raktárát

a gyártelepre helyezte át.

Debreczen, Kétmalom-utcza 4. sz.

HIDVÉGER ANTAL
bank és váltóüzlete
Debreczen, Deák Ferencz-u. 13. sz.
TELEFON 416. szám.

Foglalkozik az összes bankügyletekkel

Nagyszálloda
GRAND HOTEL BERLIN
BUDAPEST, VI., Révay-utcza 10. szám Andrássy-ut mellett.
TELEFON 137—90. **Szobák 2 K 60 fillértől feljebb.**
140 minden modern kényelemmel berendezett szoba. Központi fütés, Lift, Vacumclaener

Ha „FORHIN"-nal permetez,

I-szor kevesebb a gond,
II-szor kevesebb a munka,
III-szor kevesebb a munkabér!

mert a „FORHIN" a sokszorta megjavitott **BORDÓI KEVERÉK kész állapotban!** Nagyon erősen tapad a nedves levélre is! Bármily harmatban permetezhet vele! Semmi üledéke nincs! Számtalan elismerő nyilatkozat! Gyárjuk az eddig **dr. Aschenbrandt** szabadalmát képzett **RÉZKENPORT** és **BORDÓI PORT** is. Kérjen ingyen és bérmentve leirást **FORHIN**-gyártól BUDAPEST VI. Váczi-út 93.

Nyomatott, Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában Debreczen. Darabos-utcza 7. Typogrhap szedőgépen szedve.